

LEGE nr. 115 din 28 iunie 1999 (**republicată**)

privind responsabilitatea ministerială**)

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 200 din 23 martie 2007

Data intrării în vigoare 23-03-2007

Formă consolidată valabilă la data 12-12-2007

Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 12-12-2007 până la data de 25-01-2008

Atenție, se afisează forma consolidată a LEGE nr. 115 din 28 iunie 1999(Republicata 2) din Monitorul Oficial nr.200 din 23-03-2007

Notă CTCE

*) Textul republicat al legii a publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 200 din 23 martie 2007. Aceasta este forma actualizată de S.C. "Centrul Teritorial de Calcul Electronic" S.A. Piatra Neamț până la data de 12 decembrie 2007, cu modificările și completările aduse de: DECIZIA nr. 665 din 5 iulie 2007; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 95 din 4 octombrie 2007; DECIZIA nr. 1.133 din 27 noiembrie 2007.

**) Republicată în temeiul art. II din Legea nr. 90/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3 /2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 322 din 15 aprilie 2005, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 20 mai 2002.

Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială a mai fost modificată și completată prin:

- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003, cu modificările și completările ulterioare;

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2004 privind creșterea transparenței în exercitarea demnităților publice și a funcțiilor publice, precum și intensificarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 27 aprilie 2004, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 601/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.227 din 20 decembrie 2004;

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 4 februarie 2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 90/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 322 din 15 aprilie 2005.

Capitolul I Dispoziții generale

Dispoziții generale

Articolul 1

Guvernul, în întregul său, și fiecare dintre membrii acestuia sunt obligați să își îndeplinească mandatul cu respectarea Constituției și a legilor țării, precum și a programului de guvernare acceptat de Parlament.

Articolul 2

(1) Guvernul răspunde politic numai în fața Parlamentului, ca urmare a votului de încredere acordat de către acesta cu prilejul investiturii.

(2) Fiecare membru al Guvernului răspunde politic în mod solidar cu ceilalți membri pentru activitatea Guvernului și pentru actele acestuia.

Articolul 3

(1) Răspunderea politică a Guvernului constă în demiterea sa, ca urmare a retragerii încrederii acordate de către Parlament, prin adoptarea unei moțiuni de cenzură, în condițiile prevederilor art. 113 și 114 din Constituția României, republicată.

(2) Guvernul și celelalte organe ale administrației publice sunt obligate să prezinte Camerei Deputaților și Senatului, precum și comisiilor parlamentare informațiile și documentele cerute în temeiul art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată, în termen de maximum 20 de zile de la primirea solicitării.

(3) Guvernul și fiecare dintre membrii săi au obligația să răspundă la întrebările sau la interpelările formulate de deputați ori de senatori, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, în condițiile prevăzute de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului.

Articolul 4

(1) În termen de 15 zile de la data încetării mandatului Guvernului sau al unuia dintre membri, potrivit art. 106 și 110 din Constituția României, republicată, aceștia vor prezenta situația privind gestionarea activității ministeriale de care au răspuns, precum și a problemelor aflate în curs de derulare, pe baza unui protocol de predare-primire.

(2) Structura și conținutul protocolului se stabilesc prin hotărâre a Guvernului*).

*) A se vedea [Hotărârea Guvernului nr. 2/2001](#) pentru aprobarea structurii și conținutului protocolului de predare-primire întocmit de membrii Guvernului și de conducătorii celorlalte organe de specialitate ale administrației publice la expirarea mandatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 3 din 5 ianuarie 2001.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și conducătorilor celorlalte autorități ale administrației publice centrale și locale de la data eliberării lor din funcție.

Articolul 5

Pe lângă răspunderea politică, membrii Guvernului pot răspunde și civil, contravențional, disciplinar sau penal, după caz, potrivit dreptului comun din aceste materii, în măsura în care prezenta lege nu cuprinde dispoziții derogatorii.

Articolul 6

În înțelesul prezentei legi, sunt membri ai Guvernului primul-ministru, miniștrii și alți membri stabiliți prin lege organică, numiți de Președintele României pe baza votului de încredere acordat de Parlament.

Capitolul II

Răspunderea penală

Răspunderea penală

Articolul 7

(1) Intră sub incidența prezentei legi faptele săvârșite de membrii Guvernului în exercițiul funcției lor și care, potrivit legii penale, constituie infracțiuni.

(2) Pentru săvârșirea altor infracțiuni, în afara exercițiului funcției lor, membrii Guvernului răspund potrivit dreptului comun.

(3) Persoanele prevăzute la art. 6 răspund penal pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor, potrivit normelor de procedură stabilite prin prezenta lege.

Articolul 8

(1) Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 12 ani următoarele fapte săvârșite de membrii Guvernului în exercițiul funcției lor:

a) împiedicarea, prin amenințare, violență ori prin folosirea de mijloace frauduloase, a exercitării cu bună-credință a drepturilor și libertăților vreunui cetățean;

b) prezentarea, cu rea-credință, de date inexacte Parlamentului sau Președintelui României cu privire la activitatea Guvernului sau a unui minister, pentru a ascunde săvârșirea unor fapte de natură să aducă atingere intereselor statului.

(2) Constituie, de asemenea, infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 3 ani următoarele fapte săvârșite de către un membru al Guvernului:

a) refuzul nejustificat de a prezenta Camerei Deputaților, Senatului sau comisiilor permanente ale acestora, în termenul prevăzut la art. 3 alin. (2), informațiile și documentele cerute de acestea în cadrul activității de informare a Parlamentului de către membrii Guvernului, potrivit art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată;

b) emiterea de ordine normative sau instrucțiuni cu caracter discriminatoriu pe temei de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, vârstă, sex sau orientare sexuală, apartenență politică, avere sau origine socială, de natură să aducă atingere drepturilor omului.

(3) Tentativa faptelor prevăzute la alin. (1) se pedepsește.

Articolul 9

(1) În cazul săvârșirii de către membrii Guvernului a unor infracțiuni în exercițiul funcției lor, altele decât cele prevăzute la art. 8, se aplică pedeapsa prevăzută de legea penală pentru acele infracțiuni.

(2) În cazurile prevăzute la art. 7 alin. (1) și la art. 8, pe lângă pedeapsa principală se va aplica și pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a mai ocupa o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de conducere pe o perioadă de la 3 la 10 ani.

Articolul 10

Răspunderea penală este personală și ea privește pe fiecare membru al Guvernului în parte, pentru faptele comise în exercitarea funcției sale.

Articolul 11

Membrii Guvernului răspund penal pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor, de la data depunerii jurământului și până la încetarea funcției, în condițiile prevăzute de Constituție.

Capitolul III

Procedura de urmărire penală și de judecare

Procedura de urmărire penală și de judecare

Articolul 12

Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor.

Articolul 13

(1) Dezbaterea propunerii de începere a urmăririi penale în Camera Deputaților sau în Senat se face pe baza raportului întocmit de o comisie permanentă care, în cadrul competenței sale, a efectuat o anchetă privitoare la activitatea desfășurată de Guvern sau de un minister ori de o comisie specială de anchetă constituită în acest scop.

(2) Raportul prevăzut la alin. (1) se înscrie cu prioritate pe ordinea de zi a Camerei Deputaților sau a Senatului, după caz.

(3) După începerea urmăririi penale membrul Guvernului care este și deputat sau senator poate fi percheziționat, reținut ori arestat numai cu încuviințarea Camerei din care face parte, după ascultarea sa, cu respectarea prevederilor art. 72 alin. (2) din Constituția României, republicată, și a regulilor de procedură cuprinse în regulamentul Camerei din care face parte.

Articolul 14

(1) La dezbaterile din cele două Camere ale Parlamentului prezența celui în cauză este obligatorie. Lipsa nejustificată a membrului Guvernului nu împiedică desfășurarea lucrărilor.

(2) În situația în care cel în cauză se află în imposibilitate obiectivă de a se prezenta, Camera Deputaților sau Senatul, cu prilejul dezbaterilor, va fixa un nou termen.

(3) Cel în cauză are dreptul să își expună punctul de vedere cu privire la fapta ce constituie obiectul cererii de a fi urmărit penal, precum și asupra cererii de ridicare a imunității parlamentare, atunci când este cazul.

Articolul 15

Cererea de urmărire penală a membrilor Guvernului și, după caz, de ridicare a imunității parlamentare se adoptă cu respectarea prevederilor art. 67 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Votul este secret și se exprimă prin bile.

Articolul 16*)

(1) Președintele României este sesizat pentru a cere urmărirea penală a unui membru al Guvernului de către primul-ministru sau procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Dacă sesizarea este făcută de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, acesta îl va informa concomitent și pe primul-ministru.

(2) Orice cetățean care are cunoștință despre săvârșirea unei fapte penale de către membrii Guvernului în exercițiul funcției lor se poate adresa primului-ministru sau procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru a solicita sesizarea Președintelui României.

(3) În exercitarea dreptului de a cere urmărirea penală a unui membru al Guvernului, Președintele României, la propunerea comisiei speciale instituite pentru analiza sesizărilor cu privire la săvârșirea unei infracțiuni în exercițiul funcției de către membrii Guvernului, adresează ministrului justiției sau, după caz, primului-ministru o cerere în acest scop.

(4) Comisia specială este formată din 5 judecători, numiți pentru un mandat de 3 ani, care nu poate fi reînnoit. Propunerile privind componența comisiei vor fi aprobate de către Secția de judecători a Consiliului Superior al Magistraturii și vor fi înaintate de către Consiliul Superior al Magistraturii Președintelui României. Componența comisiei se aprobă prin decret al Președintelui României.

(5) Membrii comisiei speciale aleg un președinte, care prezidează ședințele acesteia. Ședințele comisiei speciale nu sunt publice.

(6) Membrul Guvernului pentru care s-a făcut sesizarea are dreptul de a fi audiat de comisie, de a fi asistat sau reprezentat de un avocat și de a depune înscrisuri.

(7) Comisia specială, după analiza sesizării, a probelor administrate, a declarațiilor membrului Guvernului față de care se solicită urmărirea penală și a înscrisurilor depuse de acesta, întocmește un raport prin care propune Președintelui României urmărirea penală sau clasarea sesizării.

(8) Raportul comisiei speciale va cuprinde opinia majoritară a membrilor comisiei; opiniile separate se vor menționa distinct în cuprinsul acestuia.

(9) Președintele României hotărăște asupra raportului prezentat de comisia specială. Dacă Președintele României nu își însușește concluziile raportului, acesta este obligat să își argumenteze decizia în fapt și în drept. Argumentele de fapt și de drept se aduc, de îndată, la cunoștință publică.

(10) Concluziile raportului comisiei speciale se aduc la cunoștință publică. Acestea, precum și cererea Președintelui României formulată potrivit alin. (3) se comunică imediat de către Administrația Prezidențială mijloacelor de informare în masă.

(11) Dacă membrul Guvernului pentru care Președintele României a cerut urmărirea penală este deputat sau senator, ministrul justiției sau, după caz, primul-ministru va solicita Camerei competente să declanșeze procedura de adoptare a cererii de începere a urmăririi penale. Dispozițiile art. 13-15 se aplică în mod corespunzător.

(12) În situația în care membrul Guvernului pentru care s-a făcut sesizarea este ministrul justiției, cererea formulată potrivit alin. (3) se adresează primului-ministru.

Art. 16 a fost modificat de [art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 95 din 4 octombrie 2007](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 678 din 4 octombrie 2007.

Notă CTCE

*) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț:

Prin [DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 1.133 din 27 noiembrie 2007](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 851 din 12 decembrie 2007, a fost admisă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 16 din Legea nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială și [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2007](#) pentru modificarea [Legii nr. 115/1999](#), constatându-se că acestea sunt neconstituționale.

Prin urmare, conform art. 147 alin. (1) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003, dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

În consecință, începând cu data de 12 decembrie 2007, dispozițiile [art. 16 din Legea nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială și ale [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2007](#) pentru modificarea [Legii nr. 115/1999](#) sunt suspendate de drept.

Articolul 17

Președintele României va fi înștiințat despre înscrierea pe ordinea de zi a ședinței Camerei Deputaților sau a Senatului a raportului prevăzut la art. 13 alin. (1).

Articolul 18

Dacă una dintre cele două Camere ale Parlamentului sau Președintele României a cerut urmărirea penală, dosarul cauzei se trimite, de îndată, ministrului justiției sau, după caz, primului-ministru pentru a proceda potrivit legii.

Articolul 19

Urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor se efectuează, după caz, de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau de către Direcția Națională Anticorupție, iar judecarea acestora, de către Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit legii.

Articolul 20

În cazul în care s-a cerut urmărirea penală împotriva unui membru al Guvernului, Președintele României poate dispune suspendarea acestuia din funcție.

Articolul 21

În cazul în care s-a dispus trimiterea în judecată a unui membru al Guvernului, ministrul justiției sau, după caz, primul-ministru comunică Președintelui României data la care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție, în vederea suspendării din funcție a acestuia.

Articolul 22

(1) În caz de infracțiuni flagrante, persoanele prevăzute la art. 6 pot fi reținute și percheziționate. Ministrul justiției îl va informa neîntârziat pe președintele Camerei din care face parte membrul Guvernului sau, după caz, pe Președintele României.

(2) În situația în care cel în cauză este ministrul justiției, sesizarea prevăzută la alin. (1) se face de către primul-ministru.

Capitolul IV

Dispoziții finale

Dispoziții finale

Articolul 23

(1) Regulile de procedură prevăzute în prezenta lege se completează cu cele cuprinse în regulamentele celor două Camere ale Parlamentului și în Codul de procedură penală, în măsura în care prezenta lege nu dispune altfel.

Notă CTCE

*) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț:

Prin [DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 665 din 5 iulie 2007](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 547 din 10 august 2007, a fost admisă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 23 alin. \(2\) și \(3\) din Legea nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială, republicată, constatându-se că acestea sunt neconstituționale.

Prin urmare, conform art. 147 alin. (1) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

În consecință, în perioada 10 august 2007-24 septembrie 2007, dispozițiile [art. 23 alin. \(2\) și \(3\) din Legea nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială, republicată sunt suspendate de drept, iar începând cu data de 25 septembrie 2007 acestea și-au încetat efectele juridice.

Articolul 24

(1) Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoanele prevăzute la art. 6 sunt considerate nevinovate.

(2) Hotărârea definitivă de condamnare a unui membru al Guvernului se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Membrul Guvernului, condamnat printr-o hotărâre judecătorească definitivă, va fi demis din funcție de Președintele României, la propunerea primului-ministru.

Articolul 25

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă orice dispoziții contrare.

NOTĂ:

Reproducem mai jos [art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2005](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 90/2005](#), care nu este încorporat în textul republicat al [Legii nr. 115/1999](#) și care se aplică, în continuare, ca dispoziții proprii ale [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2005](#):

"Art. II. - Comisia prevăzută la [art. 16 alin. \(2\)*\) din Legea nr. 115/1999](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, se constituie în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență."

*) În urma republicării și renumerotării textelor, art. 16 alin. (2) a devenit art. 16 alin. (4).
